

องค์ความรู้ของเกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

เรื่อง การลดต้นทุนการผลิตสับปะรด

ชื่อเกษตรกรเจ้าขององค์ความรู้

นายบุญเรือน สืบพันธ์ไทย

วันเดือนปีเกิด

9 สิงหาคม 2501

หมายเลขบัตรประชาชน

3770600149739

ที่อยู่

19 ม. 3 ต.ศาลาลีย์ อ.สามร้อยยอด จ.ประจวบคีรีขันธ์

โทรศัพท์

089-8360904

ความเป็นมา

นายบุญเรือน สืบพันธ์ไทย ประกอบอาชีพทำไร่สับปะรดมาตั้งแต่เดิม โดยในอดีตใช้น้ำดินที่ปลูกสับปะรดมีความอุดมสมบูรณ์ทำให้ได้ผลผลิตที่สูง ลูกใหญ่ ต้นทุนการใช้ปุ๋ยยากไม่มาก จนกระทั่งดินเริ่มเสื่อมสภาพลงโดยไม่มีการปรับปรุงบำรุงดินเลยทำให้ผลผลิตลดลง ใช้ปุ๋ยเคมีเพิ่มมากขึ้น ต้นทุนการผลิตสูง แต่ผลผลิตต่อไร่ต่ำ

จากปัญหาดังกล่าวทำให้ต้องศึกษาหาความรู้และคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ที่ทางสำนักงานเกษตรได้จัดทำขึ้น และได้ความรู้จากหมอดิน ไนการที่จะปรับปรุงบำรุงดิน จนทำให้เกิดแนวคิดที่จะลดต้นทุนการผลิตสับปะรดและเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น โดยการวางแผนการผลิตผลผลิตให้ได้คุณภาพ มีการให้น้ำสับปะรดในปริมาณที่เหมาะสมมากหรือน้อยเกินไป มีการปักตอสับปะรดและหมักทิ้งไว้ด้วยปุ๋ยน้ำชีวภาพ การตรวจวิเคราะห์ดิน การผสมปุ๋ยใช้เองตามค่าวิเคราะห์ของดิน การคัดเลือกหน่อพันธุ์ที่มีคุณภาพและมีขนาดสม่ำเสมอ ทำให้มีเกษตรกรใกล้เคียงมาศึกษาดูงานและนำไปปฏิบัติตาม อย่างต่อเนื่อง

องค์ความรู้ในการประกอบอาชีพ และงานที่ภาคภูมิใจ

การปลูกสับปะรดนั้น ปัญหาที่พบบ่อย ราคาที่ไม่แน่นอนและต้นทุนสูง จึงจำเป็นต้องหาเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้กับพื้นที่ โดยมีการวางแผนการผลิตให้สับปะรดนั้นมีการกระจายผลผลิต ไม่บังคับให้สับปะรดออกในคราวเดียวกัน แบ่งพื้นที่ปลูกสับปะรดผลสดด้วย เพื่อลดปัญหาเรื่องสับปะรดล้นตลาด การเตรียมดิน เมื่อปลูกสับปะรด ครบ 3 ปี จะทำการปักหน่อ ฝังด้วยปุ๋ยน้ำชีวภาพแล้วไถกลบแทนการเผาหน่อทิ้ง พลิกและตากหน้าดินไว้ประมาณ 1 เดือน เพื่อให้จุลินทรีย์ย่อยสลาย การคัดหน่อพันธุ์ต้องให้ได้คุณภาพและหน่อมีขนาดใกล้เคียงกันและปราศจากโรคแมลง ใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ มีการเก็บตัวอย่างดินเพื่อตรวจวิเคราะห์ดิน การปลูกใช้ระบบ 4 แถวคู่ ไร่หน่อ 8,000 หน่อ/ไร่ ซึ่งสามารถช่วยลดการใช้ปุ๋ยและสารเคมี ผสมปุ๋ยใช้เองตามค่าวิเคราะห์ของดิน เพื่อลดต้นทุนการผลิต มีการกำจัดวัชพืช ขณะที่ยังพืชยังอ่อนอยู่ เพื่อควบคุมไม่ให้หมาแย่งอาหารจากสับปะรด มีการให้น้ำในแปลงสับปะรดอย่างสม่ำเสมอ จากสระน้ำที่ขุดไว้ภายในแปลง

จากการนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้ทำให้ได้สับปะรดที่มีคุณภาพผลผลิตสม่ำเสมอ ผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น ให้ผลผลิต 10 ตัน/ไร่ จากการผลิตดังกล่าวเป็นการผลิตตามเกษตรที่ดีที่เหมาะสม (GAP) ได้รับใบรับรอง GAP สับปะรด จากกรมวิชาการเกษตร ทำให้แปลงปลูกสับปะรดของ นายบุญเรือน สีบพันธ์โกย เป็นแปลงเรียนรู้การผลิตสับปะรดผลสด และส่งเข้าโรงงาน โดยใช้เทคนิคการลดต้นทุนการผลิตที่ได้ผลตอบแทนสูง นอกจากนี้ยังเป็นวิทยากรเกษตรกรเจ้าของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสับปะรด ของอำเภอสามร้อยยอด มีเกษตรกรใกล้เคียงจากที่ต่างๆ เข้ามาศึกษาดูงานอยู่เป็นประจำ

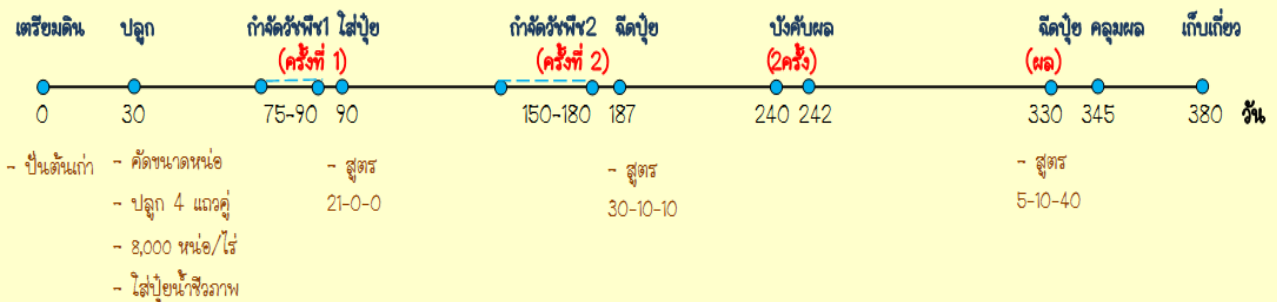
สรุปองค์ความรู้ที่ใช้

+ การผลิต

- มีการวางแผนการผลิต ให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ
- มีการให้น้ำสับปะรด เป็นระยะ ๆ ในปริมาณที่เหมาะสมมากหรือน้อยเกินไป โดยให้น้ำแบบสปริงเกอร์
- ปลูกระบบ 4 แถวคู่ ไร่หน่อ 8,000 หน่อ/ไร่ ช่วยลดการใช้ปุ๋ยและสารเคมี
- มีการปักตอซังและใช้ปุ๋ยชีวภาพฉีดพ่น แทนการเผาตอซัง
- การคัดหน่อพันธุ์ต้องให้ได้คุณภาพและหน่อมีขนาดใกล้เคียงกันและปราศจากโรคแมลง
- ผสมปุ๋ยใช้เอง ตามค่าวิเคราะห์ของดิน เพื่อลดต้นทุนการผลิต
- ผลิตปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพใช้เอง ทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี เพื่อลดต้นทุน
- ไม่ตัดใบสับปะรด เพื่อรักษาความชื้นระหว่างร่องแถวสับปะรด
- มีการสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ หากพบโรคเหี่ยวและโรคเน่า จะทำการถอนทำลายต้นที่เป็นโรค แล้วนำไปฝังกลบ
- มีการจัดบันทึกรายละเอียดต้นทุนการผลิตสับปะรดและผลตอบแทน พร้อมทั้งจัดทำปฏิทินการปลูกสับปะรด (ตั้งแต่เริ่มปลูก-เก็บเกี่ยว)

ปฏิทินการปลูกสับปะรด (ตั้งแต่เริ่มปลูก-เก็บเกี่ยว) ของนายบุญเรือน สีบพันธ์โกย

ขั้นตอนที่	อายุ (วัน)	กิจกรรม/การปฏิบัติ
การเตรียมดิน		
1	0	- โน้พื้นที่แปลงเก่า ปั่นต้นสับปะรด
การปลูก		
2	30	-เตรียมหน่อพันธุ์ โดยคัดขนาดหน่อพันธุ์ออกเป็น 2 ขนาด -ระยะปลูก เป็นแบบ 4 แถวคู่ ใช้ระยะ 28 ซม. โดยแต่ละแถวห่างกัน 50 ซม. ใช้หน่อพันธุ์ 8,000 หน่อ/ไร่ -ใส่ปุ๋ยน้ำชีวภาพ ไร่ละ 5 ลิตร
3	75-90	-ฉีดสารเคมีกำจัดวัชพืฯ ครั้งที่ 1 ไสวาร์เอ็กซ์ผสมกับคาร์แม็กซ์ อัตรา 7 ซีต+ไดยูรอนด์ 1 กิโลกรัม+อาปีพีน 1 กิโลกรัม/ไร่ ผสมน้ำ 1,000 ลิตร ใส่สารจับใบและน้ำหมักชีวภาพ
4	90	-ใส่ปุ๋ยบำรุงต้น ครั้งที่ 1 หลังจากปลูก 3 เดือน โดยใส่ 21-0-0 จำนวน 200 กิโลกรัม
5	180	-ฉีดสารเคมีกำจัดวัชพืฯ ครั้งที่ 2 (เหมือนช่วงอายุ 75-90 วัน)
6	187	-ฉีดปุ๋ยเกล็ดบำรุงต้นสูตร 30-10-10 จำนวน 5 กิโลกรัม/ไร่
การบังคับผลสับปะรด		
7	240	ครั้งที่ 1 ใช้แก๊ส 10 กิโลกรัม/ไร่ (1 กก/1,000 หน่อ)
	242	ครั้งที่ 2 ใช้แก๊ส 10 กิโลกรัม/ไร่ (สับปะรดออกเฉลี่ย 95 %)
8	330	-ฉีดปุ๋ยบำรุงผลสูตร 5-10-40 จำนวน 5 กิโลกรัม/ไร่
9	345	-คลุมผลด้วยกระดาษ จำนวน 7500 ใบ
การเก็บเกี่ยว		
10	380	-การเก็บเกี่ยวผลผลิต

ตารางแสดงต้นทุนการผลิตสับปะรดและผลตอบแทนต่อพื้นที่ 1 ไร่

รายการ	จำนวนเงิน
1. ค่าวัสดุ	
-ค่าหน่อพันธุ์ 8,000 หน่อ	9,600
-ค่าปุ๋ยเคมี	1,580
-ค่าปุ๋ยอินทรีย์	-
-ค่าสารเคมีป้องกันโรคพืช	500
-ค่าสารกำจัดวัชพืช	650
-ค่าสารจับใบ	50
-ค่าน้ำหมักชีวภาพ	30
2. ค่าแรงงาน	
-ค่าปีนตอ	500
-ค่าไถ 2 ครั้ง	1,000
-ค่าปลูก	2,000
-ค่าใส่ปุ๋ยหมัก	-
-ค่าฉีดพ่นปุ๋ยทางใบ	200
-ค่าใส่ปุ๋ยทางต้น	200
-ค่าพ่นสารเคมีกำจัดวัชพืช	160
-ค่าบังคับ (หยอดแก๊ส)	200
-ค่าคลุมผลและกระดาศคลุมผล	1,000
-ค่าเก็บเกี่ยว(ต้นละ 200 บาท/ต้น)ไร่ละ 2,500บาท	2,500
-ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	300
รวมต้นทุนการผลิต	20,470
ผลผลิตเฉลี่ย 10 ต้น	
-ผลผลิตส่งโรงงานเฉลี่ยราคา 6.50 บาท/กิโลกรัม	
รวมรายได้	65,000
สรุปผลตอบแทน = (รายได้ - ต้นทุน)	65,000 - 20,470 = 44,530 บาท

การตลาด

- การวางแผนการผลิต โดยกระจายผลผลิตเพื่อป้องกันการกระจุกตัวของผลผลิต ทนอยบ้งคับผลผลิตให้ออกสม่าเสมอ
- มีการแบ่งพื้นที่ปลูกสับปะรด ส่งโรงงานและสับปะรดผลสด เพื่อลดปัญหาผลผลิตตกต่ำจากโรงงาน
- มีการวางแผนการเก็บเกี่ยวผลผลิตตามความต้องการของโรงงาน และของผู้บริโภค

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- มีการประสานงานติดต่อกับหน่วยงานราชการด้านการเกษตรเพื่อขอคำแนะนำจากนักวิชาการอยู่เสมอ
- เข้าอบรมถ่ายทอดความรู้ในเรื่องการผลิตสับปะรดอย่างต่อเนื่อง
- ใช้ความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดมาปฏิบัติและประยุกต์ใช้กับพื้นที่ของตนเองจนประสบความสำเร็จ
- เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรที่สนใจ

แนวคิดในการทำงาน

“ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม”

หลักคิดในการประกอบอาชีพ

“นำความรู้ที่ได้มาปฏิบัติ และต่อยอดเพื่อให้เกิดเทคนิคใหม่ๆ”

ที่มาของข้อมูล (ผู้ถอดองค์ความรู้)

ชื่อ - นามสกุล **นายนพดล เบ็ญจกุล**
ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
หน่วยงาน สำนักงานเกษตรอำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

